

Andrzej DERDZIUK OFMCap

WOBEC BATALII DOBRA I ZŁA

Przekaz treści teologicznych winien być jasny i jednoznaczny, a jednocześnie pogłębiony i trzymający się wiernie zdrowej nauki. Dziś potrzeba takiego właśnie przekazu staje się tym bardziej aktualna, że szerzonych jest wiele poglądów błędnych, czemu towarzyszy narastanie wręcz dramatycznej nieznamomości prawd wiary Kościoła katolickiego. Można sądzić, że „książkowy” język teologiczny nie przemawia już do słuchaczy czy czytelników, którzy wskutek dominującej obecnie postawy pragmatycznej odbierają świat, reagując przede wszystkim na sygnały apelujące do uczuć. Problem ten dotyczy też postrzegania postaci św. Jana Pawła II, którego przesłanie staje się coraz mniej czytelne dla współczesnego młodego człowieka. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, noszący wszak imię tego wybitnego Polaka, ma zatem szczególną powinność, by rozwijać i przekazywać duchowe dziedzictwo swego Patrona i czynić to w sposób komunikatywny i skuteczny.

Celowi temu służy książka ks. Tadeusza Zadykowicza zatytułowana *Moralność katolicka. Przewodnik dla początkujących według nauczania św. Jana Pawła II*¹,

¹ Tadeusz Zadykowicz, *Moralność katolicka. Przewodnik dla początkujących według nauczania św. Jana Pawła II*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2023, ss. 144. Ks. dr hab. Tadeusz Zadykowicz jest obecnie pracownikiem Sekcji

obejmująca dwanaście jednostek tematycznych dotyczących nauczania Papieża oraz słownik podstawowych terminów teologicznych. Autor realizuje w niej dwa równorzędne zadania, które są wobec siebie komplementarne i pozwalają na całościowe ujęcie podjętego przezeń zagadnienia. Pragnąc zapoznać czytelnika z katolicką wizją świata, człowieka i jego relacji do Boga oraz innych osób, czyni to przez prezentację nauczania św. Jana Pawła II dotyczącego tych kwestii. Jednoznacznie podkreśla zarazem swój zamiar, jak to określa, „reWojtylizacji” (s. 17), będącej odpowiedzią na postępujący dziś proces opisywany jako „odJaniePawlanie” (s. 14).

Dobór prezentowanych w książce treści ma charakter autorski i został on uzasadniony w rozdziale wstępnym, zatytułowanym: „«OdJaniePawła» czy «reWojtylizować»” (por. s. 16), a rozwijającą je narrację cechuje spójność i konsekwencja. Można powiedzieć, że rozważania zawarte w recenzowanej pozycji mają charakter namysłu mądrościowego, poprzez który autor stara się znaleźć adekwatną odpowiedź na wyzwania moralne obecne w dzisiejszym świecie. Dlatego też zarysowuje najpierw panoramę istotnych w tym kontekście zagadnień i porządkuje sensy dotyczących ich zasadniczych pojęć, a zabieg ten po-

Teologii Moralnej na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

zwala mu wskazać na stanowisko Kościoła w kwestii konkretnych problemów, sformułowane – z autorytetem Papieża – przez Jana Pawła II. Książka nie jest jednak tylko rekapitulacją treści papieskiego nauczania, polegającą na przywoływaniu dotyczących go wypowiedzi papieskich, stanowi raczej całościową i spójną opowieść o dylematach moralnych współczesnego człowieka, które znajdują wyjaśnienie w świetle świadectwa życia i posługi myślenia Świętego z Wadowic.

W rozdziale wstępnym autor wyjaśnia też swój apologetyczny zamiar (por. s. 13-18), który daleki jest od nachalnej propagandy – jego realizacja opiera się na rzeczowej prezentacji prawdy o Bogu, człowieku i świecie. Do istotnych zagadnień, które ksiądz Zadykowicz uznaje za wartę metodycznej refleksji i merytorycznej dyskusji, należą kwestie takie, jak spór o człowieka, zasady życia społecznego, wizja małżeństwa i rodziny, eklezjalny charakter moralności, koncepcja wolności, stosunek do życia, podstawy religijności, maryjny rys moralności, młodość jako czas wzrastania oraz troska o ziemię ojczystą. Wszystkie te zagadnienia autor przedstawia z perspektywy katolickiej, co jednak nie oznacza ich wyłącznie konfesyjnego ujęcia, ale pozwala spojrzeć na nie w świetle prawd uniwersalnych, a zatem zgodnych z sensem terminu „katolicki” („powszechny”). Obiektywna narracja pozostaje nachylona w kierunku ortodoksji, której ksiądz Zadykowicz konsekwentnie broni, ukazując meandry ludzkiego myślenia i konfrontując je z postawą intelektualną Jana Pawła II.

Można dyskutować o przyjętych przez autora założeniach metodologii wykładu, który obejmuje dwie warstwy narracyjne. Pierwsza z nich to prezentacja treści dotyczących rozważanych kwestii moralnych i ukazywanie postawy i wypowiedzi Papieża jako odpowiedzi na konkretne problemy oraz na zarzuty stawiane nauczaniu Kościoła. Drugą warstwę pracy stanowią

przypisy, będące niemal paralelną prezentacją omawianych zagadnień za pomocą odniesień do konkretnych tekstów Jana Pawła II. W ten sposób książka realizuje zamiar autora na dwóch płaszczyznach: z jednej strony w sposób przystępny przybliża czytelnikowi problematykę, która stanowi dziś przedmiot namysłu teologii moralnej, z drugiej zaś – dzięki zastosowanemu aparatowi naukowemu – może służyć jako istotne narzędzie dla badacza. Skierowana jest zatem tak do czytelników, którzy nie będąc teologami, starają się jednak pogłębić swoją wiedzę w tym zakresie, jak i do specjalistów, zajmujących się konkretnymi zagadnieniami podejmowanymi przez Jana Pawła II w jego nauczaniu. Obu tym celom służy też zamieszczony w końcowej części pracy słownik wykorzystywanych w niej podstawowych terminów. Książka staje się zatem dwutorowym przedsięwzięciem, z jednej strony pozwalającym czytelnikowi zapoznać się z podstawowymi pojęciami z zakresu teologii i filozofii, z drugiej zaś otwierającym mu dostęp do bogactwa nauczania papieskiego w istotnych kwestiach dotyczących życia moralnego. Autor zachowuje pełną świadomość tej dwutorowości swojego zamysłu i konsekwencję w jego realizacji. Książka warta jest zatem polecenia jako przystępny przewodnik po duchowym dziedzictwie św. Jana Pawła II, a zarazem kompetentne wprowadzenie do chrześcijaństwa.

Warto nadmienić, że publikację cechuje elegancka szata graficzna (twarda okładka) i staranność opracowania edytorskiego. Tytuły rozdziałów i podrozdziałów wyróżniono pogrubioną czcionką, co niewątpliwie pomaga czytelnikowi w lekturze, jakkolwiek trzeba też wspomnieć, że zbyt mały rozmiar czcionki (zapewne dyktowany objętością książki) lektury tej nie ułatwia.

Ogromna staranność autora dotycząca merytorycznego przygotowania tekstu

i przemyślany, logiczny układ prezentowanych treści sprawiają jednak, że całość czyta się jednym tchem. Czytelnik ma poczucie, że uczestniczy w wielkiej batalii dobra i zła, a praca pozwala mu stanąć po właściwej stronie tego konfliktu i dysponować dobrze dobranymi argumentami, umożliwiającymi obronę zajętego stanowiska. Ma też wrażenie, że autor doskonale rozumie nauczanie św. Jana Pawła II i że z rozmysłem ukazuje aktualność jego przesłania do Kościoła i świata. Niezwykła wartość merytoryczna i argumentacyjna książki stanowi konsekwencję zharmonizowania obecnych w niej treści z formą ich przekazu. Podkreślić trzeba, że wobec

problemów doświadczanych przez dzisiejszy Kościół oraz różnorodnych zjawisk społecznych w Polsce, omawiana praca wpisuje się w niezbywalną misję Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, polegającą na szerzeniu i strzeżeniu dziedzictwa swojego świętego Patrona.

Kontakt: Katedra Bioetyki Teologicznej, Sekcja Teologii Moralnej, Instytut Nauk Teologicznych, Wydział Teologii, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin
E-mail: andrzej.derdziuk@kul.pl
ORCID 0000-0003-4678-726X